

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem, ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

15. De gratia & merito ejus ipsissimus error Pelagij & Massiliensium ab Origene traditus. De justitiæ perfectione, & ἀπαθείας.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

malis, nisi commotionem solam & incitamentum
 provocans nos ad bona vel mala. Possibile autem nobis
 est, cum maligna virtus nos coeperit ad malum inci-
 tate, abigere a nobis pravas suggestiones & resistere
 suasionibus pessimis, & nihil prorsus culpabile gerere.
 Et rursum possibile nobis est, ut cum divina virtus
 (id est Angelus) ad meliora provocaverit, non
 sequamur, liberi arbitrii potestate in utraque nobis
 servata. En par utrumque ad bonum ac ma-

lum suasio & provocatio, & equa ad utraque
 libertatis indifferencia. Hinc & alibi: Per
 gratiam misericordie suae omnibus providet, utque
 omnes quibuscumque curari possunt, remedijs horta-
 tur, quia provocat ad salutem. Quae suasionis, hor-
 tationis, ac provocationis vocabula ipsa illa sunt,
 quae Pelagiani ad gratiam suam explicandam
 ex similibus locis Origenis transtulerunt.

De gratia & merito ejus ipsissimus error Pelagij &
 Massiliensium ab Origene traditus. De
 justitiae perfectione & aeternas.

C A P V T X V.

SED nullus error interimendae gratiae
 capitalior est, quam quod meritis hu-
 manis praecedentibus detur: in quem
 Pelagianos a gratia depulso legis atque
 naturae, tandem declinasse demonstravimus.
 Hunc velut proprium sibi vindicavit Origenes
 tantaque nervorum contentione passim docuit,
 ut & Pelagianos & Massilienses ipsos, quibus
 ille lapis offensionis fuit, superasse videatur,
 nihil enim perniciosum eorum scripta praefere-
 runt, quod non Origenes luculentius praefor-
 maverit, audaciusque protulerit. Nam in primi-
 sis illius initium fidei quod Massilienses viri-
 bus humanis tribuunt, & ejus perfectionem
 Deo, ex Origenis fonte haustum est. Ut enim
 illa duo conciliet quod gratia gratis detur &
 tamen offerenda sit fides prius ab homine, & ita a
 Deo gratia promerenda: Sic se expedit: Invenis
 loc designari: & in Evangelijs, ubi Apostoli intelli-
 gentes quod ea quae ex homine est fides, esse non potest
 perfecta, nisi addita fuerit etiam ea quae ex Deo est,
 dicunt ad Salvatorem: auge nobis fidem. Et
 mox: Fides ipsa qua credere videmur Deo, dono
 in nobis gratia confirmatur. Cujus doctrinae
 memor iterat & inculcat eam libro nono ut
 nihil superesset nobis ambigui, quam per-
 peram de divina gratia sentiret. Sic enim lo-
 quitur: Quod autem dixit (Apostolus) secundum
 rationem vel mensuram fidei, puto iam plene in supe-
 rioribus exposuimus, quae sit fides quae a nobis requiri-
 tur & quae sit quae a Deo per gratiam datur, secun-
 dum haec quod idem Apostolus dicit: Alij fides in eo-
 dem spiritu: & item ubi ad Dominum dicunt: Auge
 nobis fidem. Quod sicut quidem quae speret & credat,
 & absque ulla dubitatione considerat, in nobis est, ratio
 vero fidei ipsius & scientia & perfectus eorum intel-
 lectus, quae credimus donatur a Deo. Unde clarissi-
 mis verbis ibidem dicit: Ut ergo in nobis tanta fides
 inveniamur, quantum postulat sublimior gratia pro-
 mereri, nostri operis videtur & studij. Alibi vero labo-
 rem & sollicitudinem homini tribuit, Deo
 vero successum operis & laboris effectum:
 Cum ergo per haec doceatur, inquit, quod homo qui-
 dem laborem impendat & sollicitudinem, Deus
 autem successum operi tribuat & effectum. Quod
 latius ibidem astringit. Sed panis velis in li-
 bris Peri-Archon humani operis merita ad-

versus gratiam ventilat, omniaque Dei dona
 ex libero suspendit arbitrio. Cum spiritu oris
 inquit, quae digna sunt sanctificatione sancti-
 ficet. Item: Est & alia quoque (praeter natu-
 ram rationalem) etiam spiritus sancti gratia
 quae dignis praestatur, ministrata quidem per Chri-
 stum, impetrata autem a Patre secundum meritum
 eorum qui capaces efficiuntur. Et in libro tertio
 exponens quomodo Deus auferat ab homi-
 nibus cor lapideum, hoc fieri dicit, si ante
 ut discipuli se offerant & doctrinae suae pra-
 cepta suscipiant: sicut, inquit, in Evangelijs in-
 venimus agrotantes accedere ad Salvatorem, rogan-
 tes ut percipiant sanitatem, & ita donum curari.
 Et est quidem, (verbi gratia) ut curentur cecii & vi-
 deant, in eo quidem quod peccati sunt Salvatorem,
 & crediderunt ei posse ab eo curari, opus ipsorum qui
 curati sunt; in eo vero quod eis redditur visus, opus
 est Salvatoris. Ita etiam in hoc divinus sermo pro-
 mittit se daturum eruditionem auferendo cor lapideum
 &c. Quam doctrinam instantissime toto pri-
 mo capite inculcat, ac tandem omnia quali in
 summam colligens: Ita & Apostolum, inquit,
 dixisse intelligendum est eum ait: non sufficit ad per-
 sciendam salutem sola voluntas humana, nec idoneus
 est mortalis curus ad consequenda caelestia &c. nisi
 haec ipsa voluntas nostra bona, promptumque propo-
 situm, & quaecumque illa in nobis esse potest industria
 divini vel iuvetur vel auxiliatur. Et ideo valde
 convenienter dicit Apostolus, quia non volentis, neque
 curentis, sed misericordis est Dei. Et continuo, la-
 borem a nobis studiumque & industriam adhibendam
 tradit, sed laboris fructum ipsam salutem expectan-
 dam a Deo. Quae quid sibi volunt aliud, quam
 quod Pelagiani & Massilienses iisdem verbis
 asserunt gratiam ad assequendam perfectionem
 esse necessariam? Sed quid opus est pluribus?
 Totus Origenes in libris Peri-Archon scopus
 est, ut ostendat sicut loquitur, Providentiam
 Dei iuste omnia moderantem, & aequissimis dis-
 pensationibus pro singulorum meritis & causis regere
 immortales animas. Usque adeo quidem, ut
 nec praeterita vita rationalium creaturarum
 ijs meritis vacet, sed, inquit, futuri status cau-
 sam praestet semper anterior meritorum status.
 Hinc igitur, nec Hieremiam in utero sine
 meritis praecedentibus sanctificatum putat.

Lib. 4. in
 Epist. ad
 Rom. ad illud
 Ideo ex
 fide.

Luca 17.

Lib. 9. in Ep.
 ad Rom. ad
 illud: Ha-
 bentes do-
 nationes.

Lib. 7. in Ep.
 ad Rom. ad
 illud: Quid
 ergo dice-
 mus.

Lib. 7. in Ep.
 ad Rom. ad
 illud: Quid
 ergo dice-
 mus.

Lib. 2. Peri
 Arch. c. 9.

Lib. 1. Peri
 Arch. c. 3.

Lib. 3. Peri
 Arch. c. 12.

Rom. 11.

Lib. 3. c. 3.

LIB. 1. PERI
 ARCHON. C. 3.

Rom. 11.

Lib. 3. c. 3.

Lib. 1. Peri- Arch. c. 7. Ne forte, inquit, non iudicio nec pro meritis replere

Ibid.

Ibid.

Idem alibi sepiissime repetit ut lib. 7. & 9. in Ep. ad Rom.

Lib. 1. oper. imperf. vers. finem.

Lib. 3. Peri- Arch. c. 1. vers. finem.

plures Deus videatur spiritu sancto & sanctificare merito. Et quid obsecro ex ista gratuita significatione sequeretur mali? Audi Pelagianam ejus si unquam audisti vocem: Et quomodo, adijcit, effugiemus illam vocem quæ ait: Nunquid iniustitia est apud Deum? Absit. Vel illud: Nunquid personarum acceptio est apud Deum? Hinc ut istam Dei iniustitiam, si superis placet, & personarum acceptionem effugeret, animas ante corpora sublitisse docuit, & superioris cuiusdam vitæ merita machinatus est, ex quibus inæqualis illa quam in hac vita cernimus divinatorum donorum suspenderetur dispensatio. Injustitia quippe & acceptio personarum consequitur, inquit, eam defensionem qua animas subsistere simul cum corporibus asseveratur. Ex quo fit ut nullo modo vas in honorem vel contumeliam ex eadem massa etiam in parvulis nisi ex meritis à Deo fingi arbitretur. Itaque concludent ex hoc, inquit, post longam disputationem, quia prius gestorum uniuscuiusque causa præcedit, & pro meritis suis uniusquisque à Deo vel honoris vas efficitur, vel contumelie: Unumquodque igitur vas ut vel ad honorem à creatore formetur, vel ad contumeliam, ex seipso causas & occasionem præstare conditum. Quam doctrinam Apostolicæ adversam totidem pæne verbis repetit & inculcat Iulianus. Sed quia non est discipulus supra magistrum pergit splendidius delirare Origenes: Quod si iusta hæc videtur assertio, sicut est certe iusta, & cum omni pietate concordans, uti ex præcedentibus causis unumquodque vas vel ad honorem à Deo vel ad contumeliam præparetur: Non videtur absurdum eodem ordine atque eadem consequentia discutientes nos antiquiores causas eadem etiam de annuarum ratione sentire & hoc esse in causa quod Iacob dilectus est, etiam deum adhuc in ventre

matris haberetur. Et universalem proferens de gratia & meritis definitivamque sententiam, cui disputationum ipsius universa incumbit moles: Nunquam, inquit, concedendum est, ut *Lib. 3. Con- meur. in 2. ad Rom. ad illud: Sic enim in uno corpore* five in presenti five in præteritis, five etiam in futuris sæculis non ita unumquemque dispense divina providentia, ut uniuscuiusque meritum arbitrii libertate collectam materiam præbeat dispensanti. Iustus est enim Deus, & iniustitia non est apud Deum: quo nihil sanè magis Pelagianum divinæque gratiæ capitalius pronuntiandum excogitari potest.

Quid quod ipsam etiam corporum assumptionem five in hominibus five in Sole, Luna, ac Stellis, ex meritorum velit diversitate contigisse? Quid denique, quod totius impietatis Pelagianæ caput & cardinem luculentius expressit ac docuit, quam ipsi Pelagianus erubescens, præ superbia proferre ausi sint? Nam Christi animam non ex gratia Dei, sed ex dilectionis merito & meriti affectus sinceritate Deo unitam statuit. Alioquin enim illa tam sublimis assumptionem vel fortuito vel cum personæ acceptione fieret, nisi virtutum merito deferretur. Quid ad istam insaniam addi potest? Ex qua sane sequitur, nec obscure indicat, alias etiam quasi libet rationales animas ad eandem dignitatem potuisse pertingere si ardentiore dilectionis affectu unigenito Dei Filio pro liberi arbitrii facultate coherisset. Iam verò quid mirum est si non minus Origenes quam discipuli Pelagianus ex istis principiis ad impeccantiam & atriabilium fabricandam profilierint? Nam & illa, ut Hieronymus, Origeni propria est, & ex ejus fonte à Pelagianis haurita: ut supra latius perspicui testimonijs declaravimus.

Electioem, prædestinationem & vocationem secundum propositum profus evertit, sicut Pelagius & Massilienses.

CAPUT XVI

DE gratuita electione atque prædestinatione quid opus est fatigare, quam eversa per meritum gratiæ sinceritate, necesse est funditus subruere? Hinc illas ubique ex alicujus meriti prævisione suspendit. Nos dicimus, inquit, quod neque Paulus fortuito aut naturali differentia electus est, sed electionis suæ causas in semetipso dedit ei, qui scit omnia antequam fiant. Et rursum paulò post: Ergo & Paulus quod segregatus in Evangelium dicitur & segregatus a ventre matris suæ, causas in eo & merita quibus in hoc segregari debuerit, vidit ille quem non latet mens. Prævidit enim quod abundantius quam ceteri omnes laboraturus esset in Evangelio. Et longe luculentius de natura vocationis secundum propositum disputans: Videtur mihi, ait, esse quedam vocationis differentia quia omnes vocati sunt, non tamen omnes secundum propositum

bonum & bonam voluntatem quam circa Dei cultum gerunt, vocantur. Ipsi sunt qui secundum propositum vocati dicuntur, & isti sunt qui vocati, iustificati sunt. Bono enim eorum proposito deest sola vocatio &c. Quos ergo vocavit, id est, quos secundum propositum vocavit boni, illos & iustificavit. En tibi vocationem secundum propositum hominis non Dei, quam in Pelagianis Augustinus expugnat. Nam illam ab Origene didicerunt. Ne verò nihil propositum ipsius Dei tribuisse videretur, accipe aliam sed æque Pelagianam de illa secundum propositum vocatione sententiam: Quod si, inquit, secundum propositum, ad Deum referatur, hoc est, ut secundum Dei propositum qui sciens in eis religiosam mentem & salutis melle desiderium, vocati dicuntur, non videbitur his qua exposuimus etiam hoc esse contrarium. Et ut eandem salutis atque damnationis causam esse

Lib. 1. Comment. in Ep. Pauli in initiatione.

Lib. 7. Comment. in Epist. ad Rom.

Lib. 2. ad Bonif. c. 10.

Lib. 7. in Epist. ad Rom.